

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor
Pe o jum. de an 12 . . .
Pe trei luni . . . 6 . . .
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei
Pe o jum. de an 20

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc în administrație. Prețul după tariful și învalul.

Anunțurile nu se înnapoasă

Deschiderea preparandiei de fete din Gherla.

Mila Tatălul a vrut, să vedem realizată o feribinte dorință: înființarea unui institut pedagogic de fete. Neșpus de mare bucurie cuprinde înfa Noastră de părinte; și aceasta bună vestire vi o împărtășim și vouă iubii Frați și Fil.

Neajunurile învățământului diecezan, lipsele, de cari a-ți suferit voi și familiile voastre, Ne-am îndemnat, ca și începutul proximalului an școlar 1915-16 să inaugurăm noul focal de cultură aici în centrul diecezel.

Indată la ocuparea scaunului Nostru Arhieresc am luat măsurile necesare pentru ridicarea institutului pedagogic diecezan de învățători la acel nivel, la care au ajuns preparandii din patrie. Ne-am îngrijit de creșterea și evaluarea puterilor didactice corespunzătoare, și de dotațiunea lor la fel cu profesorii altor institute similare; am înființat menză pentru elevi la seminarul teologic, am pus și temeliele noului edificiu preparandial, și Intrucât țara nu era silită să se lipsească pentru război de brațele muncitoare ale măiestrilor, anul școlar viitor deja l-am început în institutul cel nou, modern și într toate corespunzător.

În decursul acestor abia de trei ani ai păstoririi Noastre Ne-a succed să asigurăm existența alor 15 școli periclitate, să redeschidem cele sistate în 13 comune și să creăm posturi nouă la școlile din 16 comune. Și avem nădejde tare, că în butul greutăților mari, ce la tot pașul le întâmpinăm, în viitorul cel mai apropiat vom putea deschide încă multe școli populare pentru ridicarea culturală a iubiiților noștri și sufletesti.

Văzând de o parte, că institutul pedagogic pentru feciori, amăsurat în tinerii mari a diecezel Noastre nu e destul de populat, — poate pentru că și noștri nu știu încă să pretulască după merit cariera de învățător, care pe lângă toate greutățile, cu cari e împreună, e așa de frumoasă și azi și bine dotată, încât învățătorii noștri sunt în stare să premeargă în creșterea familiilor sale. De altă parte văzând încă continuă de învățători, care poate va fi și mai simțită după războiul, care cere multe jertfe și din șirul învățătorilor, și din oela al candidaților de învățători, dorind am dorit înființarea institutului pedagogic de fete și am aflat de bine să dăm ocazie și fetelor voastre să se pregătească de învățătoare.

Voim să deschidem teren de muncă pentru fetițele voastre, cari au aplicare pentru studii, ca cu inimă iubitoare și cu simț pentru cultură și înaintare să poată lua parte mai activă

la educarea odraslelor noastre tinere și ca învățătoare să umple golul simțit la școlile noastre populare în urma lipsei de învățători.

Mai vărtos gândim la fetițele rămase orfane, cari ar fi de dorit să poată ajunge la diplomă și carieră în viață. Și ne-am gândit și la aceea, că multe fete duc greul vieții fără de ajutorul unui soț, și multe văduve din clasa noastră cultă petrec anii văduviei în mizerie, cărora dacă li-se da ocazie, ca în anii de școală să se evalueze, și-ar fi asigurat traiu corespunzător pentru ori-ce eventualitate, și împrejurări din viață și ar contribui neșpus de mult la înaintarea culturii neamului nostru iubit.

Am socotit, că în acest institut își vor putea câștiga creșterea și fetele fraților greco-orientali, tot în interesul învățământului poporului românesc.

Multimea credincioșilor Noștri din această vastă dieceză, întinderea teritorială și numerică a diecezel, situația geografică și accesibilitatea scaunului Nostru episcopesc, numărul de tot mare a elevilor din școlile elementare populare, justifică și cere întemeierea acestui institut, pentru că avem foarte puține învățătoare, și în toată privința e de dorit, ca educarea și instruirea fetelor în cadrul obligativității învățământului să fie încredințată învățătoarelor.

Cumpănind toate motivele, am hotărât, ca în 1 Septembrie 1915, să deschidem cursul prim al institutului pedagogic de fete. Convinși despre lipsa ardentă a acestei instituții, ca înființarea să nu suferă nici o amănare, am adus din partea Noastră prima jertfă, și anume am hotărât că până ne vom putea îngriji de zidirea unui edificiu corespunzător, să renunțăm și la modesta comoditate personală a Noastră și să cedăm preparandiei de fete rezidența Noastră episcopescă, unde vom așeza ca și prima cu internatul, care se recere.

Prin deschiderea noului institut nu voim să îngreuiăm dieceza nici cu suspnerea, fie și în parte a institutului și nu impunem taxe sore acest scop, ci cu încredere în îndurarea lui Dumnezeu Ne vom lupta, ca să asigurăm existența acestei instituții, recurgând deocamdată numai la mijloacele, de cari dispunem. La cererea Noastră Excelența Sa Domnul mitis ru reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin rezoluțiunea dată la 26 Februarie a. c. Nr. 5157, a acordat la hotărârea Noastră, și a asigurat ajutorul de stat pentru întregirea salariilor, cari se vor da personalului didactic, întocmai cum e acordat acest ajutor și profesorilor dela preparandia diecezană de feciori. Totodată Excelența Sa Ne-a pus în proiect, că încât vor proceda stăruie în nauciale ale statului. Ne va da ajutor echitabil și la cladire, și pentru procu-

rarea recvizitelor de învățământ, iar prin rescrierul dat la 22 April a. c. Nr. 33951 N-a acordat favorul înșmnat, că la institutul Nostru să se poată evalueze învățătoare nu numai pentru școlile cu limba de propunere română, ci elevele, cari vor corespunde și vor dori, se vor evalueze și pentru școlile cu limba de propunere maghiară și așa după ce la școlile elementare de stat s-a introdus folosirea limbii materne, elevele evalueate la noi, vor putea să facă bun serviciu și la acelea școli, având îndreptățire pe baza diplomei dobândite la Noi a fi aplicate chiar și la institutele de stat.

În urma acestora am și numit de profesoare pe Livia Coșan și pe Aurelia Suciu, încredințând pe cea dintâi cu providerea internatului a agendelor directorale, și Ne-am îngrijit de creșterea profesoarelor, cari va trebui să le aplicăm în viitor, iar pe Rsn. canonic Dr. Petru Fabian, directorul preparandiei diecezane de băieți l-am constituit de comisarul Nostru la acel nou institut cultural, asupra căruia ce-am sprijinit și ocrotirea Facioarei Nepătate, a Maice Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos.

Credem iubii Frați și Fil, că toate acestea vor umple de bucurie sinceră și inimile voastre, pentru că dela nou institut pedagogic de fete sperăm prosperarea și înflorirea învățământului diecezan și progres cultural pentru neamul nostru, și cu toată dragostea părintească așteptăm dela voi, ca să Ne fiți sprijinitorii cel mai devotați ai cauzei ambelor preparandii, ca să putem crește pentru școlile noastre învățători și învățătoare cu trager de inimă și cu iubire față de școlile și de iubiiții voștri și și fiți.

Totodată publicăm concurs de scriere pe cursul I. al preparandiei diecezane de fete.

La acest curs vor fi primite 30 eleve, cari vor fi îndatorate să locuiescă în internatul institutului și numai în cazuri excepționale se va concede elevelor să poată locui în oraș.

Elevele, cari volec să fie primite, au să re-curgă la Ordinariatul diecezan până în 9 August a. c. și să dovedească:

- 1. cu care de botez, că în luna Iunie a. c. au implinit vârsta de 14 ani și n-au trecut de 18 ani;
2. cu testimoniu școlar, că au absolvit cu succes patru clase de școală civilă, reală, gimnaz sau de școală perioară de fete și dacă recurența a fost dispensată dela cutare obiect de învățământ la acelea școli, din acel obiect va avea să facă examen de primire;
3. cu certificat dat de medic oficial, că este sănătoasă, întreagă și aptă pentru cariera pedagogică, alăturând și certificat de rezacțiune;
4. cu atestat dela oficiul parohial

competent, că dela absolvirea studiilor a dovedit purtare morală exemplară.

Recursul să se provadă cu timbru de 1 cor., aceluzele cu timbru de 30 fileri. Dacă se atătură atestat de purtare datat din acest an, recursul și aceluzele sunt scutite de timbru.

Orfanele de profeți cu atestat de paup-rtate pot să re-curgă și pentru ajutor din fondurile diecezane orfanotrofiale.

Taxa internatului e 400 cor. și se plătește înalute în patru sau două rate. La înscriere se vor prezenta elevele cu rezoluțiunea Ordinariatului. Insoțite de părinții sau îngrijitorii lor și vor plăti didectru de 100 cor., taxă de înscriere 10 cor. și pentru fondul de penzie 12 coroane.

Elevele, cari vor fi primite în internat vor aduce cu sine: 1 plapomă de învâlit cu 3 cuferte, 1 învățtoare de pat albă, 1 toa, 2 perini și 4 fete albe, 1 covoraș la pat, 3 ciarșafuri, 3 ștergari, 3 servete, 2 pepteni, perni dinți, de haine, albituri câte 1/2, duzină din fiecare, 2 fuste de iarnă și 2 de vară, ciarpi și batiste câte 1 duzină, 1 parapleu, încălțămintea trebuincioasă, pălărie de vară și de iarnă, 2 haine de casă și 1 toaletă de plimbare; afară de aceste aici își vor pregăti câte 2 surte în forma unei haine, cari toate le vor preda pe lângă inventar scris în 2 exemplare și vor rămânea în proprietatea lor.

Pentru uniformitatea îmbrăcămintei elevelor numai pe anul viitor se va face îngrijire din partea internatului.

Episcop Vasile.

Sârbii în Albania.

Înaintarea Sârbilor în Albania. — Ciocniri între trupe sârbe și muntenegrene.

Budapesta 14 Iunie. „Az Est” anunță din Sofia:

Conform unor știri sosite aici din Albania nord-vestică, au loc în Albania ciocniri sângeroase între trupe de linie sârbești și muntenegrene. Muntenegrenii nu vreau să admită, ca Sârbii să înainteze spre Scutari, fiindcă ei pretind Scutari pe seama lor.

Sofia 14 Iunie. Albanezii, cari trăiesc aici au înmănat tuturor legațiunilor din Sofia o notă — protest în contra învaziunii de trupe sârbe și muntenegrene în Albania.

Milano 14 Iunie. „Corriere della Sera” anunță, că eri a avut loc un consiliu de ministri italiani, care s'a ocupat cu înaintarea Sârbilor în Albania.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 11 Iunie. — Din marea cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

În Galiția de mijloc aliații au reluat eri ofensiva. Spre ost și spre sudost dela Jaroslau am spart după lupte violente frontul rusesc silindul pe dușman să se retragă cu perderi mari. Începând de azi noapte Rușii bat în retragere dela Mosciska și spre sudost dela aceasta. Eri am făcut prizonieri pe acest front 16000 de Ruși. Intrăceea spre sud dela Nistru luptele continuă încă. La Berzon, spre sud dela Nicolajev am respins crunt patru atacuri dușmane. În fine dușmanul a părăsit locul de luptă scăpând cu fuga. Spre nordvest dela Szaravno aliații înaintează spre Zidacsov și eri am ocupat după o luptă grea localitatea Bogvano și spre nord dela Flumacz progesează lupta. Aici am făcut deasemenea prizonieri al căror număr nu l știu încă. Spre ost dela Zalesciki Rușii ne-au atacat noaptea după 11 h., pe un front larg pornind în contra noastră în masse mari. Aceste eșiri în masse ale dușmanului s'au izbit însă de focul nostru suferind dușmanul perderi mari.

La granițele italiene.

După cum am constatat ulterior Italienii și au lăsat în luptele de lângă Plava din 12 Iunie n. mai mult de 1000 de morți și foarte mulți răniți înaintea pozițiilor noastre. Ultimele atacuri ale acestora au fost respinse seara târziu de trupele noastre la fel cu cele de mai înainte. Așadar și pe frontul dela Isonzo Italianii nu ne-au putut sparge liniile nicăiri. La hotarele tiroleze și carintiene n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Pe câmpul de operații din Balcani: Spre sud dela Avtovac o patrulă de-a noastră a respins după o luptă scurtă atacul alor 200 de

Gânduri pribege.

După o noapte de nesomn, de oboseală a nervilor, stâng lampa, aici sub ploaie simt împunsături ca de ace. Se face un întunec în odale, pe care nervii escitați nu-l pot suporta. Și e zădărnici înăuntru. Abia acum simt ce zădărnici este, după ce atenția nu mi-e legată de conținutul șirelor din cartea începută de cu seară și isprăvite înspre zorile dimineții.

Mă ridic din pat. Merg la fereastră. Mă atrage vaga transparență a geamurilor. Mă razim de pervazuul ferestrei, dau perdeluța la o parte, îmi lipsește fruntea de geamul rece, fără simțire și privesc afară în golul, sau plinul negru-cenușu.

Dinspre răsărit se zărește de-abia o ceață alburi-argintie și rând pe rând, ca un monstru flământ, înghite stelele ce-istau în cale.

Un creier escitat de grandioase evenimente, își începe lamentările postume.

Am trăit într-o noapte secoi întregi. Evoluții mari de-a popoarelor mici, aspirații și drepturi sine qua non, pe cari silite au fost prin sânge să și-le câștige, — letargii urmate după epocale sbuciumări, apoi curente noui, generații viguroase, provocând renaștere și înflorire....

De fapt nimic de o statornicie po-

sitivă, decisătoarea eternului neschimbat.

Valuri-valuri sunt viața popoarelor, unde sunt viața individului.

Că-e-o undă mai mare, te împinge spre țărâm, făcându-te o recuză să-ți revii. Desfăcându-te de leagănuilor amorțitor, să te arzi de viață, să l-ai pământ uscat sub picioare

Și tu nevolage flințe impresionabilă, te lași acementită de gestul brusc al undei, pornești pe uscat înainte, crezând, că calea te duce tot prin re flori. Deodată te oprești. Ai dat de mărăci, cari și să înfig în haine, în carne și te în loc, înădu-și vasa de sânge în picuri calzi, ce îți st-arce lăma.

Ceața argintie să desface tot mai mult dinspre răsărit.

La periferie se ivește o dungă aurie.

Stau neclintită la fereastră, dar obosită tot mai tare.

De ce la adecă atâtea nopți nedurmite?

Uite cum dorm în odala de-alături cele două flințe vii, pe cari le-am acum mai aproape.

Fericele naturi. Își trăiesc traiul măsurat în cumpăna omului regulat și precis până în cele mai mici amănunte externe.

Fix atâtea ciarșuri mănăcară, fix atâtea culcare, — tot atâtea fixuri și sufluri, de cari eu nu mă pot lega cu inimă liniștită. Mă împinge ceva afară

din cercul mărginit al acestor mici reguli foarte prinicioase sănătății și în urmare — prelungirea vieții...

La ce atâtea viață, când și așa trecem ca niște umbre numai prin ea?

Parecă simt povara privirii pe sub ochelari, a mânușii, îndreptate cu reproș asupra mea, — la aceste gânduri. Dar simt numai gânduri pribege, numai în h puri poate deserte.

În ziua plină mă feresc să dau expresie liberă gândurilor. S'ar tovi de compătimită celor două flințe bune, ce îmi stau ccm ai aproape.

Ziua mă port cominte. Mă admir și eu uncoiri. Văncăm, coasem, povestim, facem glume, zeflemele — și de cele mai multe ori sunt multumite și ele cu mine.

Uncoiri o mai l-au razna cu gândurile și ele văzând că au auzit în t'rodată, vorbesc pe și p're. N'am pătruns nicăind în misterul acestor șoapte.

Spre sară facem, sau primim veste, că așa stă bine și așa stă s risb-gs-ama undeva. În vre un col al zbuncior manierec. Luăm dulceață, oalea — și păcatele a-le, țigara...

Și totu pare atât de frumos, atât de natural, atât de potrivit.

Dacă toate le-ai putea potrivi totdeauna așa frumos, așa de cominte în lume!

Dar vin undele, cari să prefac în

valuri și — răpesc cu sine luzii, frumusețe, potriveală, regulă, — și chiar și viața.

De ce dar atâtea cumpănăle, atâtea filosofare? De ce, de ce? Asta este tocmăle.

Eternale întrebări mă leagă și acum de g am, altcum aș dormi și eu, poate ași zamb: prin via, ca omul îndusuit cu sine.

Acum observ, că s'a luminat de tot edva. E faptul zilei.

Încet des h-d fereastră. Navalnic pătrunde în odale aierul proaspăt, răcoros în faptul zilei virgine. Și-mi cirl-pește și mi să sucește sprintenă și îndestuită. A dormi bine mituice. Cap-sorul ei nu e născușit de probleme huerice, dușmane a moului.

Cu capul scăpatat spre piept, st u la fereastră des-hisă. Mă pătrunde răcoarea înăuntru și mă curemură.

Unde sunt înăuntru mari, unde sunt erui fapte or și a stovilor, unde sbuciumările timpurilor și a indivizilor?

Le-a lătuțat te te buzderia de crece a soareului, cantecul sburdal al pasăreii — și oboseala amorțitoare a unei nopți trăite în vremei trecute....

Nevoiașe dință, ce impresionabilă mai ești!

Turda 11 Iunie 1915.

Margareta Meșter.

muntenegreni. Dealtcum pe acest câmp de operații situația e neschimbată.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 14 Iunie. — Buletinul oficial al mareșalului general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Pe frontul Lievin-Arras Francezii au suferit pierderi grele, după ce am respins prin focul nostru toate coloanele de atac dușmane, cari au plecat în decursul zilei de mai multe ori în contra noastră. Spre seară dușmanul a îndreptat în contra noastră două atacuri dese atât pe ambele coaste ale înălțimii Loreto, cât și pe frontul Newville-Rochuicourt, dar l'am respins pretutindeni cauzându-i pierderi grele. Ni menținem toate pozițiile de mai înainte. La Yser am respins atacurile mai slabe ale dușmanului. Luptele de infanterie date spre sudost dela Hebuterne n'a obținut vre-un rezultat mai remarcabil. Am zdrobit în genere atacurile, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra pozițiilor noastre cucerite în Champagne.

Pe câmpul de operații dela est: În apropierea Kukovine, spre nordvest dela Savle am ocupat câteva poziții dușmane. Aici am făcut prizonieri 2 ofițeri și 213 soldați.

Pe teatrul sudostic: Generalul Mackensen a trecut în ofensivă pe un front de 70 de kilometri între Cerniava (spre nordvest dela Mos-ciska) și Steniave luând cu asalt toate pozițiile dușmane de pe acest front. Aici am făcut 16000 de prizonieri. Deasemenea progresează și ofensiva generalilor Marwitz și Linsingen.

Războiul cu Turcii

Constantinopol 14 Iunie. — Marele cartier general otoman comunică oficial cu data de azi:

Am respins atacurile dușmanului la Sed-ib-Bahr cauzându-i pierderi simțitoare. La Arburnu și-a risipit muniția în zădar. Bateriile noastre anatoliene au bombardat cu succes pozițiile dușmane.

Succesul împrumutului de război. Apreclind succesul împrumutului de război „Revista Economică” scrie între altele:

Revenind la chestiunea noului împrumut, constatăm că succesul lui este cea mai bună dovadă a puterilor financiare de care dispune monarhia și popoarele ei. Relativ, monarhia noastră, am putea zice, nu a rămas cu nimic în urma Germaniei, care a cerut și primit 14 miliarde. Valoarea averii naționale a Germaniei, capabilitatea ei de producție, veniturile ei și proporția activității industriale, față de toate acestea ale monarhiei noastre, arată — ceace am zis deja — că cele 7 miliarde austro-ungare nu sunt cu nimic inferioare celor 14 miliarde germane. În sfârșit în legătură cu acestea constatăm cu plăcere, că instituțiile și poporul nostru — după starea lor materială — încă și-au făcut datoria, participând în măsură destul de considerabilă la subscriere. Au subscris atât la împrumutul prim, cât și la al doilea toate băncile noastre și mai toți intelectualii români, cari au fost în stare și au dispus de mijloace pentru a putea participa la subscrierea împrumutului. Preoți, învățători, avocați, medici și funcționari — toți și-au făcut datoria. În ținuturile mai bine situate, ca de exemplu Sibiu, Săliște, Aradul etc., participarea instituțiilor și particularilor români a dat rezultate, cari, mărturisim, pot fi de model.

Mișcarea electorală din Grecia. După cum se știe în Grecia s'au început alegerile, în cari se dau lupte între guvern și partizanii lui Venizelos. Acum se telegrafiază din Salonic, că alegerile din acest oraș, precum și din împrejurimi decurg favorabil pentru guvernul Gunaris.

O zi agitată.

Clocniri între socialiști și poliție. Răniți și areștări.

București 14 Iunie n.

Pe eri, Duminecă socialiștii sindicaliști bucureșteni anunțaseră o întrunire în grădina Cismigiu. Poliția, temându-se de desordine pe străzile capitalei, a comunicat biroului adunării încă de Sâmbătă, că nu va mai îngădui nici o manifestare pe străzile orașului. Cu toate aceste sindicaliștii au luat hotărârea de a nu lua în samă ordonanța poliției și de-a face, cu toate dispozițiile autorităților manifestație pe stradele Capitalei. Hotărârea aceasta a avut de urmărire încercări sângeroase și areștări regretabile.

Sindicaliștii, și-au făcut apariția pe bul. Elisabeta încă dela orele 9 dimineața deși întrunirea fusese convocată pentru orele 10. Ei se așezaseră în fața poliției în mai multe grupuri având conducător pe căpeteniile socialiste cunoscute.

Încercările lor de a pătrunde în grădina au fost zadarnice întru cât toate intrările erau ocupate de soldați și de ofițeri de poliție. Unul a încercat să pătrundă prin intrările îndepărtate dar și acolo au fost întâmpinați de poliție.

D. Corbescu, prefectul Capitalei comunică sindicaliștilor încă odată că manifestațiile sunt oprite și-i roagă să se răspândească în liniște.

Ei nu vor să se împrăștie și se retrag în spre hotel Princiar. Se fac patru de jandarmi cari încearcă să libereze strada. Atunci grupul dela Princiar se repede asupra jandarmilor, încercând să-i dezarmaze. S'a produs o ciocnire al cărei rezultat a fost, cum era de așteptat, punerea pe gonă a sindicaliștilor. Atunci ei, după cum erau învolți mai dinainte, s'au îndreptat în spre halele Centrale. Poliția și jandarmii s'au luat după ei. Într-o instituție medicală și hala Ghica s'au adunat vre-o mie de sindicaliști.

Poliția i-a rugat din nou să se împrăștie, dar ei au răspuns, cu fluierături și prin aruncăturile de cărămită.

Jandarmii atunci i-au împrăștiat. Al treilea loc de întâlnire era în cafea Văcărești colț cu calea Dudești, fixat de mai înainte.

În acest punct, sindicaliștii au venit prin două părți deosebite. Poliția i-a împedecat însă să se unească.

Sindicaliștii au început să lovească, ca bastoanele și cu pietrele pe jandarmi și pe sergenții de oraș, rânind pe mai mulți dintre ei.

Văzând pe camarazii lor răniți jandarmii și sergenții au ripostat lovind pe turburătorii cu patul puștilor și împingându-i în diferite direcțiuni.

Sosește un nou grup de sindicaliști, cari încep să arunce cu bastoanele de la distanță. Cunoscutul agitator Christescu a tras un foc de revolver, din fericele însă fără a răni pe nimeni.

Căpeteniile sindicaliste Pop, Barbu Eftimiu, Moscovici, etc. sunt în frunte. Din ordinul d-lui prim-procuror Diaconescu au fost areștați Pop, Moscovici, Eftimiu și alții.

Christescu după ce a tras focul de revolver a reușit să se strecoare și să se facă nevăzut.

Răniții au fost transportați la spitalul Colțea; iar areștații conduși la Prefectura Poliției Capitalei.

Respingi și de aici sindicaliștii s'au dus în str. Regală spre a face o manifestație ostilă la ziarul „Epoca”. În str. Regală au fost întâmpinați din nou de poliție, care i-a respins și de astădată și i-a împrăștiat. Publicul, care a asistat la dezordinele provocate de sindicaliști în bul. Elisabeta, în piața Ghica, în calea Dudești și în str. Regală a vestejit în gura mare purtarea lor.

După ce sindicaliștii au fost împrăștiați d. Dr. Rakowski a venit la Poliția Capitalei cerând liberarea areștaților.

Cei areștați din ordoul d-lui prim procuror Diaconescu au fost luși dați judecății pentru ultraj și lovirea agenților forței publice în exercițiul funcțiunii lor.

Areștații vor fi trimiși Parchetului.

Au fost răniți: subcomisarul Vădăsteanu, dela circ. VI de periferie,

care are o ureche ruptă și este internat la spitalul Colțea. Un jandarm a fost rânit atât de rău încât nu se mai poate mișca.

Pe când se transportau la comisarariatul circ. 26 mai mulți areștați, au intervenit d-nii Marănescu și Constantinescu tașiter, care au sărit asupra sergenților și agenților forței publice, lovindu-i. Atunci au fost areștați și aceștia și înalțaiți poliției.

Un grup, în frunte cu d. Dr. Rakowski, a rupt niște uluci din-bulevardul Domniței și apoi au pornit-o pe B-dul Carol și str. Biserica Enel, hui-dund în dreptul ziarului „Acțiunea”.

Au fost areștați treizeci de sindicaliști, din cari au fost menținați areștați numai cei în sarcina cărora s'a găsit fapte precise.

C.

Noua recoltă.

Conform unor date statistice dela finele lui Mai a. c. producțiunea totală de grâu, săcară și orz a Monarhiei a fost evaluată cu un plus de 45% față de necesitățile consumațiunii interne.

Teritoriul cultivat cu grâu în Ungaria este evaluat la 5.810.000 jugăre catastrale. Calculând, pro jugăr catastral, în mediu 730 kgr., rezultă o producție totală de grâu pe 1915 de 4241 mil. măji metrice, cu Croația și Slavonia cu tot de 4603 mil. măji metrice.

Săcară s'a cultivat pe un teritoriu de 1.880.000 jug. catastrale; ca producție medie pro jug. catastral se pot calcula 690 kgr., ceace dă o producție totală de 1297 mil. măji metrice, cu Croația-Slavonia cu tot de 1373 mil. măji metrice.

Orzul în fine este cultivat pe un teritoriu de 1.990.000 jug. catastral Pe baza mediei, de pe ultimii 5 ani, producția pro jug. cat. se poate evalua la 791 kgr., rezultând ca producție totală pentru Ungaria 1574 mil. măji metrice, iar cu Croația-Slavonia cu tot 1665 mil. măji metrice.

Cantitatea recoltei, ce se așteaptă în anul curent, este deci următoarea:

Grâu	Săcară	Orz	Total
4603	1373	1660	7636

Detăgând din sumele acestea pentru seminte a 110 kgr. de jugăr catastral.

715	242	220	1177
-----	-----	-----	------

Rămân disponibile pentru consum și circulație

8888	1131	1440	11459
------	------	------	-------

Față cu cifrele acestea, calculând pentru populația rurală 18 kgr. pro lună și cap și pentru populația orășenească 118 kgr. pro lună și cap, consumația internă a Ungariei reclamează, admitând 68% ca populație rurală, următoarele cantități: 68% a 18 kgr. pro lună 1234 82% a 118 kgr. „ „ 8776 100% 16016 sau în mediu 16016 kgr. pro lună = 1922 pro an.

Luând de bază cifra aceasta, aprovizionarea populației din Ungaria și țările anexe, de rotund 21.5 milioane suflete, reclamează aproximativ 41.3 milioane măji metrice de cereale pentru pâne. Cum cantitatea totală a recoltei, ce se așteaptă în 1915, este evaluată, precum am arătat mai sus, la 6459 mil. măji metrice, rezultă un surplus de cereale de 23.2 mil. măji metrice, care în caz de necesitate poate fi cedat celeilalte părți a monarhiei, Austriei, unde de altcum, recolta asemenea este satisfăcătoare, și promise a putea satisface toate trebuințele consumației. Atât în Ungaria cât și în Austria mai sunt disponibile, afară de acestea, pentru nutirea vitelor și trebuințele industriei toată recolta de trifoi și porumb, nemai vorbind și de eventualul import de cereale din România.

Cam aceeași este situația și aceleași sunt prospectele de recoltă și în Germania, unde admitând un control sever al consumației raționale,

asemenea se contează la un surplus de recoltă.

Din calculațiunile și datele de mai sus rezultă, că problema aprovizionării țărilor puterilor centrale cu alimentele necesare traiului, azi și pentru viitorul apropiat, nu mai poate forma obiect de îngrijorare și că întreaga strategie de înfăptuire a puterilor antantei față de Austro-Ungaria și Germania va suferi eșec.

R. E.

Conflicțul germano-american.

Nota guvernului american către Germania. — Wilson și Bryan pentru o soluție pacifică a conflictului.

Din Berlin se anunță:

În nota guvernului american, înmănată Sâmbătă guvernului imperial german, se exprimă mai întâi satisfacția asupra atitudinii Germaniei, în cazurile Cushing-Hulllight.

În privința Lusitaniei se susține că guvernul german a fost informat fals că transporta pe bord contrabanda de război. Acest mare vapor servea cu deosebire ca mijloc de transport pentru pasageri și ar fi fost scufundat fără semn sau prevenire. Faptul că mai mult de 100 cetățeni americani s'au prăpădit incumba datoria guvernului german asupra grelei răspunderi care își asumă, căci numai în cazul unui refuz contra capturării sau a oprirei care s'ar fi ordonat pentru scop de perichizitare, ar fi îndreptățit pe conducătorul submarinului de a periclită viața pasagerilor. Guvernul american observă cu satisfacție că guvernul german înclină acum ca și înainte de a accepta bunele servicii ale Americii.

Nota încheie prin cuvintele:

Guvernul american reînnoște serios și solemn remonstranțele care le-a ridicat în nota din 15 Mai. Sprindându-se pe percepțetele dreptului internațional, guvernul nu poate admite ca proclamaarea unei zone-războinice să stănojească drepturile poporului american.

Din Viena se telegrafiază:

Din Washington se anunță că fostul ministru al afacerilor străine d. Bryan a adresat poporului american o proclamațiune zicând că președintele Wilson și cu dânsul sunt de acord cu privire la țintele și dorințele guvernului american și anume: soluțiunea pacifică a conflictului dintre Statele Unite și Germania; dar că părerile diferă între ei cu privire la mijloacele de a ajunge ținta dorită. Printre mijloacele de cari guvernele dispun în raporturile lor reciproce două au un loc preponderant și anume: forța și persuasiunea. Forța lucrează prin ultimatum, persuasiunea întrebunțează o argumentațiune care necesită anchete și se bazează pe negocieri. Forța constituie un sistem învechit; persuasiunea este sistemul cel nou care urmărește fraternitatea generală.

Nota adresată Germaniei concordă după părerea d-lui Bryan, mai mult cu principiile vechiului sistem. D. Bryan crede că guvernul este dispus să continue negocierile cu Germania până ce un acord amical va fi obținut sau cel puțin până ce presiunea războiului va fi trecut și vom putea atunci să ne adresăm Germaniei amintindu-ne de prietenia noastră istorică și de nenumăratele legături ce unesc Germania cu Statele-Unite.

ȘIRI.

— 15 Iunie n. 1915.

Distincții și avansamente militare. Crucea de ofițer a ordinului Frans Josef s'a conferit medicului superior de stab. cl. 2 Dr. Nicolae Haoman.

Cu lauda prea înaltă — Signum laudis — a fost distins locotenentul i. r. Leo Bohățel.

Semnul onorific cl. II al Crucii roșii s'a conferit consilierului de stat la căile ferate austriace Theofil Popovici.

Crucea de argint pentru merite cu coroana pe funta meda-

liei de vitejie s'aconferit sergentului major Iosif Iancu

Au fost avansați la rangul de medic superior medicii asistenți Iosif Aciu 44, Pavel Budiu 2, Corneliu Fulcan 29, Basiliu Ișaiță spitalul garn. 8, Iosif Pușcariu spit. garn. 21, Ioan Lupu spit. garn. 22 și Aurel Stoian spit. garn. 22.

Soldați decorați. Următorii soldați din regimentul 24 de honvazi au fost decorați. Cu medalia de argint pentru vitejie: cl. I: sergentul Iosif Pașag, caporalul Gheorghe Dragos, Cu medalia de argint pentru vitejie cl. II: caporalul Traian Deac, sergentul Iosif Șerban, caporalii Lăzar Șerban, Ioan Gavrilă, honvezii Nicolae Gheorghiu, Ioan Bod, Cu medalia de bronz: sergentul Dumtru Ardelean și honvedul Gheorghe Fuls. Din reg. 2 de infanterie: Cu medalia de bronz: caporalul Tudor Ursuș și infanteristul Ioan Dragomir.

Inscrierea la Institutul pedagogic român gr.-cat. de fete din Lugoj. Direcțiunea Institutului pedagogic gr. cat. de fete din Lugoj anunță On. public. românesc condițiile de primire atât pentru pedagogie, cât și pentru Internat, care se susține pentru de înleptarea creșterea filtoarelor învățătoare române.

În pedagogie pe cursul I. se primesc eleva, cari au absolvat cu succes bun cl. IV gimn. reală sau civilă, sau cl. IV, a școlii superioare de fete; pe cursul II. se primesc eleva cari au absolvat cu succes bun cursul I. al pedagogiei, cl. V. gimn. reală sau civilă sau cl. V a școlii superioare de fete. La trecerea din cl. V a școlii medii sau cl. V. a școlii superioare de fete la cursul II. pedagogic se cere examen diferențial. Petițiunile pentru primire să se înalțeze Președeratului Ordinariat din Lugoj. Elevele, ale căror părinți nu locuiesc în Lugoj, sunt datoare, ca să fie interne.

Documentele trebuincioase, cari se vor alătura la petițiune sunt:

1. Atestat de botez; 2. Testimoniu școlastic de pe cl. IV. civ., sau de pe cursul I. prep., respective cl. IV — V. gimn. reală sau cl. IV—V. a școlii superioare de fete; 3. Atestat medical; 4. Atestat de moralitate și identitate; 5. Atestat de revocare.

La caz, când eleva și-a întrerupt studiul, are să dovedească prin parohul local din ce motiv a făcut-o aceasta.

Deșpre primire fiecare elevă va fi încunoștințată dejă cu finea lunii iulie.

Taxa pentru întreținere anuală e Cor. 400; didactru Cor. 100, taxa de înscriere Cor. 10 și pentru fondul de pensiuze Cor. 12. Plățile se fac anticipative. Taxa de întreținere se plătește în 3 rate, în 1 Septembrie 200 cor., în 1 Februarie 100 cor., în 1 Mai 100 cor. Elevele privatiste plătesc didactru cor. 100 taxa de înscriere 10 Cor. și taxa de examen cor. 40.

Fiecare elevă internă să și aducă rufarie de corp câte 6 buci, barieta 12 b., ciorapi 12 perechi, 3 ștergări de lavoir, 3 rânduri de rufarie pe pat (6 fete de perin, 3 cearșafuri, 3 cuferte de plapomă), 1 mășcă (ță abă, 6 servete 6 ștergări, 1 matrașă, 2 perin, 1 plapomă, 1 haină vânt închisă, care va servi de uniformă, 4 haine de casă; dintre cari 2 să fie de vară, 2 de iarnă, 1 haină albă de vară, 4 șorturi dintre cari 2 să fie din ebot negru, cusute în formă de haină 1 și de iarnă; 1 cort, 4 perechi de ghete negre; 1 jachetă de iarnă și una de toamnă în culoare vânt închisă. Pălării uniforme se vor procura prin superioritatea Internatului, dar prețul lor îl vor plăți părinții, 1 perie de haine, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 1 pieptar, 1 șterg, 1 palari, 1 lavoir și 1 csmă.

Amăsurat unu ordin. material, în preparându-le pentru fete pe câte un curs nu se pot primi decât câte 30. eleva ord nare; drept aceea e consult. ca eleva care dă doră să se primească ca ordinare, să și înalțese cât de îngrabă recuzalele instruite cu atestatele de lipsă.

Lugoj, 10 Iunie 1915.

Diracțiunea.

Concertul de binefacere, care s'a dat Sâmbătă de reuniunea „Lădăcranză” cu concursul societății „Harmonice”, a avut un frumos succes moral. Cerut reuniunii, deși redus ca număr, și-a ținut cu beaură lozul, solistii Mechel și Zeides de asemenea. Societatea „Harmonice” a compus ca întotdeauna în mod ireproșabil succesul ansamblu. În vederea scopului de binefacere am fi dorit prezența unu public mai numeros.

Apollo-Bio Program pentru Mași și Mercuri: Actualități de pe câmpul de luptă. „Călărețea albă” (Dramă din viața artiștilor în 3 acte). Mirele de Apași (Umor). Skena satului (comedia în 2 acte).

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laca